

Conformaties van 'Arīkh 'Anpīn

Voordat 'Arīkh 'Anpīn ('Ādām Qadmōn, de qabbalistische Brahmā) de werelden van binnenuit kon voortbrengen, moest het archetypische plan worden geschetst, zodat het lagere het hemelse in de juiste conformatie of rangschikking zou kunnen weerspiegelen. Deze 'juiste conformatie' van 'Arīkh 'Anpīn zodat hij andere dingen kon samenstellen', is de basis van de conformaties, structuren en rangschikkingen die door Zē'eir 'Anpīn worden gevolgd.

In de Mantuan Codex van *Sifrā' di-Tsēnī'ūthā'* (vgl. Mathers, blz. 45-6) worden de conformaties van 'Arīkh 'Anpīn gegeven als de zeven conformaties van de schedel (*gūlgaltā'*) van het Witte Hoofd. Andere qabbalistische schrijvers maken niet zo'n ondubbelzinnige toewijzing, maar wat ook de volgorde of rangschikking van deze conformaties is, de algemene overeenkomst tussen de Macroprosopus en de arūpa- of niet-gemanifesteerde werelden blijft bestaan.

Als we ter illustratie het stelsel van de Mantuan Codex volgen, dan zijn die zeven conformaties van *gūlgaltā'*: (1) de schedel zelf, *gūlgaltā'*; (2) de dauw, *ṭallā'*; (3) het aetherisch membraan of de huid, *qērūmā' dē'auwēirā'*, die de 'verborgen wijsheid' (*hokhmēthā' sēthīmā'āh*) of het hemelse brein (*mōhā'illā'āh*) omringt; (4) het haar, *nīmā'*;

(5) het voorhoofd, *mitsḥā*’; (6) het open oog, *‘einā pēqīhā*’; en (7) de neus of de neusgaten, *ḥōṭāmā*’. Aan deze zeven hangt de baard (*dīqnā*’), die zelf is verdeeld in dertien conformaties; vier daarvan behoren strikt tot ’Arīkh ’Anpīn en negen lagere tot Zē‘eir ’Anpīn (Mathers, blz. 67, 81-2).

De schedel: eerste conformatie

In *’Idrā ’Rabbā*’ staat geschreven:

In veertigduizend hogere werelden strekt de helderheid van de schedel van zijn Hoofd zich uit, en vanuit het licht van deze helderheid zullen de rechtvaardigen vierhonderd werelden ontvangen in de toekomstige wereld (3:41).

Binnen Zijn schedel bestaan dagelijks dertienduizend myriaden van werelden, die aan Hem hun bestaan ontleen, en door Hem in stand worden gehouden (3:43).

En uit die schedel komt een bepaalde witte stralende emanatie tevoorschijn, naar de schedel van de Microprosopus, met als doel Zijn hoofd vorm te geven; en van daaruit naar de andere lagere schedels, die ontelbaar zijn.

En alle schedels weerspiegelen deze stralende witheid naar de Oude van Dagen, . . . (5:56-7)

De witheid van deze schedel straalt in dertien uitgehouwen richtingen: in vier richtingen vanuit één deel; in vier richtingen vanuit het deel van Zijn gelaat; en in vier richtingen vanuit een ander deel van de buitenkant; en in één boven de schedel, alsof deze laatste de hemelse richting zou kunnen worden genoemd (5:52).

– Mathers, blz. 116-18

’Idrā ’Zūtā’ beschrijft *gūlgaltā*’ als volgt:

De schedel van het Witte Hoofd heeft geen begin,

maar zijn eind is zijn bolvormigheid, die is uitgebreid en schijnt.

En van deze [schedel] zullen de rechtvaardigen vierhonderd aantrekkelijke werelden erven in de toekomstige wereld.

En uit de bolvormigheid van deze Witte Schedel sijpelt dagelijks een dauw naar de Microprosopus, naar die plaats die Hemel wordt genoemd; en op die plaats zullen in de toekomst de doden tot leven worden gewekt.

– 2:51-3, Mathers, blz. 264-5

Gūlgaltā', de schedel van 'Arīkh 'Anpīn, inclusief de zes andere conformaties die daarin besloten liggen, belichaamt het theosofische denkbeeld *Brahmāṇḍa*, een Sanskrietwoord dat het ei van Brahmā betekent, in het algemeen 'wereld-ei' genoemd. In de *Zohar* is gūlgaltā' niet alleen de schedel in de betekenis van de harde schaal van het wereld-ei, maar omvat de hele inhoud van het wereld-ei zelf als reservoir van de kiemen van de 'veertigduizend hogere werelden van helderheid' die 'draaien' of 'wentelen' (*gālal*) tot een gemanifesteerd bestaan, dat wil zeggen, die voortkomen uit 'Arīkh 'Anpīn en omlaag gaan door Zē'ēr 'Anpīn, en van de laatstgenoemde 'naar de andere lagere schedels die ontelbaar zijn', en naar Malkhūth. Deze werelden zijn de archetypen van de toekomstige gemanifesteerde werelden: zonnestelsels, planeten en in feite de ontelbare menigten van levensgolven of rijken van wezens die op deze werelden gedijen, van de meest spirituele en ontwikkelde omlaag naar die welke in evolutie de laagste en meest stofelijke zijn.

'De witheid van de schedel', de 'witte stralende emanatie' en ook de 'werelden van helderheid' zijn equivalent met *hiranyagarbha*, een Sanskrietwoord dat 'gouden moeder-

schoot', 'ei van licht', betekent, beschreven in de Stanza's van Dzyan (3:4, *GL* 1:97) als het 'lichtgevende ei . . . dat in zichzelf drie is', d.w.z. 'Arīkh 'Anpīn, de synthese van Kether, Hokhmāh en Bīnāh; of ook als de 'gouden moederschoot, hiranyagarbha – die het wereld-ei of het gebied van ons heelal is'; en ook wordt vergeleken met prajāpati (de voorouder van levens) uit wie de drie verborgen en zeven gemanifesteerde gebieden emaneren.

De prajāpati's zijn, evenals de sephiroth, slechts zeven in aantal, waaronder de samengestelde sephira van het drievoud waaruit ze ontstaan. Uit hiranyagarbha of prajāpati, de drie-eenheid (de oorspronkelijke vedische trimūrti, Agni, Vāyu en Sūrya) ontstaan zo de andere zeven, of weer tien, als we de eerste drie, die in één bestaan, en één in drie, afzonderlijk houden. Alle zijn echter begrepen in dat ene 'allerhoogste' parama, dat guhya of 'geheim' wordt genoemd, en sarvātman, de 'overziel'. 'De zeven Heren van het Zijn liggen verborgen in sarvātman, zoals gedachten in één brein.' Dat geldt ook voor de sephiroth. Hun aantal is òf zeven, als men vanaf de bovenste triade af telt, met kether aan het hoofd, òf tien – exoterisch. – *GL* 1:120-1

In dit verband is de schedel van 'Arīkh 'Anpīn met zijn zeven conformaties vergelijkbaar met het aurische ei van het heelal. Meer in het bijzonder kan gūlgaltā' worden beschreven als de eerste ongemanifesteerde logos, de hoogste van de drie arūpa-, ongemanifesteerde, werelden: de bron en oorsprong van alle, om later door middel van Zē'ēir 'Anpīn in manifestatie tot bloei te komen.

Er is een opmerkelijk verband tussen de gedachte in het citaat uit 'Idrā 'Rabbā' (5:52), waar de witheid van de schedel schijnt in dertien richtingen – drie delen met elk vier

zijden, en 'in één boven de schedel, . . . de hemelse kant' – en die in de gedeelten van hoofdstuk 2 van 'Idrā' Zūṭā', waar gūlgaltā' wordt beschreven als zonder begin, maar waarvan het einde de 'bolvormigheid' is, waar de dauw naar de Microprosopus sijpelt, en van waaruit de doden tot leven worden gewekt. Dit beeld stemt overeen met de leer van de oude mystieke hindoes en ook met die van de theosofie over het *Brahmarandhra*, omschreven als een 'opening in de kruin van het hoofd waardoor de ziel zou ontsnappen wanneer deze het lichaam verlaat' – een definitie met een occulte betekenis.

Dit uitsteeksel op de schedel waar de dauw naar de Microprosopus sijpelt is een van de layacentra of 'nulpunten' tussen de Gezichten ('anpīn), waardoorheen de hemelse krachten en energieën van de arūpa-werelden van 'Arīkh 'Anpin gaan naar de rūpa-werelden van Zě'ēir 'Anpīn; met andere woorden, om een specifiek voorbeeld te geven, waar de zonne-energieën van de macrokosmos naar de microkosmos (Zě'ēir 'Anpīn, onze planeetketen aarde) stromen om zich in fysieke vorm te manifesteren in Malkhūth (onze fysieke aarde).

Bovendien doen de 'dertien uitgehouwen richtingen' die zijn verdeeld in de drie delen met elk vier zijden en die worden bekroond door de 'ene boven de schedel', denken aan de vier grote verdelingen van het heelal, door de hindoes gesymboliseerd als de vier mahārāja's (grote koningen) van de vier lokapāla's (wereldbeschermers), de vier regenten van de gebieden die verblijven in de vier hoofdwindstreken: het noorden (de hemelse richting), het zuiden, oosten en westen. Deze dertien richtingen zijn ook vergelijkbaar met de twaalf tekens van de dierenriem, waarbij de dertiende of hemelse richting het layacentrum is of de open

deur waardoor de ‘invloeden’ van boven (*mazzālōth*) kunnen afdalen van de duisternis van ’ēin sōf via Kether, door ’Arīkh ’Anpīn stromen, zich manifesteren in Zē’ēir ’Anpīn, en uiteindelijk verschijnen in Malkhūth, onze aarde, als de twaalf invloeden van de dierenriem.

Dauw: de tweede conformatie

’*Idrā’ Rabbā’* verklaart over de ‘dauw of het vocht van het brein van de Oude’:

En vanuit die schedel sijpelt op Hem een dauw die uiterlijk is, en dagelijks Zijn hoofd vult (4:44).

En uit die dauw die vanuit zijn hoofd omlaag stroomt, (*namelijk*) dat wat uiterlijk is, worden in de toekomstige wereld de doden opgewekt (4:45).

En door die dauw worden de heilige verhevenen gevoed (4:48).

En die dauw sijpelt op de grond van de heilige appelbomen. . . . (4:50). – Mathers, blz. 116-7

Vergelijk het bovenstaande met een vers dat al is geciteerd uit de ’*Idrā’ Zūtā’*’:

En uit de bolvormigheid van deze Witte Schedel sijpelt dagelijks een dauw naar de Microprosopus, naar die plaats die Hemel wordt genoemd; en op die plaats zullen in de toekomst de doden tot leven worden gewekt.

– 2:53, Mathers, blz. 264-5

’*Tallā’*’, de ‘dauw’ of het ‘vocht’, is het *svabhavat* van de theosofische filosofie wanneer het wordt gezien als identiek met de tweede of gemanifesteerde-ongemanifesteerde logos. De Purucker definieert *svabhavat* als ‘de spirituele essentie, de fundamentele wortel- of geest-substantie, de vader-moeder van het begin van manifestatie, waaruit alle

dingen ontstaan of *worden*' (*Beginselen*, blz. 133).

Zoals alle dingen in de natuur zich met elkaar vermengen, evenzo is het moeilijk een onderscheid te maken tussen de eerste en de tweede, en ook tussen de tweede en de derde conformaties van 'Arīkh 'Anpīn. De eerste en tweede zijn onderling nauw met elkaar verbonden. In de theosofie wordt svabhavat soms beschouwd als het equivalent van hiraṇyagarbha, en wordt daarom de eerste logos genoemd; maar wanneer het wordt beschouwd als de 'hoogste regioenen van ākāśa', dan wordt svabhavat de tweede logos. Op eenzelfde manier heeft ṭallā' deel aan de eigenschappen van zowel de eerste als de tweede logos als de schakel tussen die twee, evenals het de schakel is tussen de eerste conformatie en de derde, het 'aetherische membraan' dat het verborgen en kalme brein omringt. Of wanneer de sēfirōth worden beschouwd, dan is ṭallā' als Ḥokhmāh de schakel tussen Kether of de schedel en Bīnāh of het aetherische membraan.

In HPB's *Theosophical Glossary* wordt ṭallā' beschreven als het 'vurige fluïdum van leven en intelligentie' gesijpeld uit het Witte Hoofd 'in driehonderd en zeventig stromen, in alle richtingen van het heelal' (blz. 277). Deze ṭallā' is niet de gewone dauw van onze aarde maar het spirituele prototype van de aardse weerspiegeling: de uitdrukking 'vurig fluïdum' is HPB's manier om de aetherische aard van geest-substantie, svabhavat, aan te geven, die toestand van zijn waar geest en stof één zijn, waar ze vader-moeder zijn. De Purucker beschrijft dit als

een toestand van kosmische bewustzijn-substantie, waarin geest en stof, die zoals u weet *in essentie* één zijn, niet langer tweevoudig zijn zoals tijdens manifestatie, maar één: dat wat noch alleen gemanifesteerde stof, noch

alleen gemanifesteerde geest is, maar waarin beide de oorspronkelijke eenheid zijn; het spirituele ākāśa, waar de stof in de geest opgaat en beide werkelijk één zijn en vader-moeder worden genoemd, . . .

. . . de kalpische ākāśische geest-substantie, die nooit uit haar eigen toestand of haar eigen gebied afdaalt, maar het bijna oneindige reservoir van zijn is, van bewustzijn, van licht, van leven, en de bron van wat de wetenschap tegenwoordig de ‘krachten’ van de universele natuur noemt, wat een belachelijke benaming is.

. . . de brahmaanse geschriften spreken over ākāśa en het Hebreeuwse Oude Testament duidt het aan als de kosmische ‘wateren’.

– *Beginselen*, blz. 192

Evenzo wordt ākāśa in *De Geheime Leer* (2:451vn) de ‘vurige wateren van de ruimte’ genoemd, wat noch naar ons aardse vuur noch naar ons aardse water verwijst, maar naar een oorspronkelijke of arūpa-toestand.

De citaten uit de *Zohar* hangen ook samen met de mysteries van inwijding waar de discipel de grenzen van de aarde verlaat en deelheeft aan het ‘manna van de hemel . . . in de toekomstige wereld’. In deze versluisde taal is de eeuwenoude waarheid te vinden dat de discipel van wijsheid in de wereld van de stof moet ‘sterven’ indien hij wil worden ‘opgewekt in de toekomstige wereld’, dat wil zeggen indien hij wil worden *wedergeboren* als een adept, een ‘rechtvaardige’, in de wereld van *spirituele krachten*, *svabhavat* – die ṭallā’ of dauw die sijpelt ‘op de plaats die hemel wordt genoemd’. ‘Hemel’ – nauwkeuriger vertaald ‘hemelen’ – staat hier voor de onzichtbare werelden van de geest die zijn hoogste niveau heeft in de centrale onzichtbare Zon van de qabbalisten door de poorten waarvan ‘de heilige verhevenen’ kunnen binnengaan en de ‘heilige appelmomen’ ontvangen, de vruchten van spirituele wijs-

heid 'waarvan men bij de inwijding naar goeddunken kan gebruikmaken' (*De Esoterische Traditie*, blz. 595).

In *De Mahatma Brieven aan A.P. Sinnett* wordt aange-
toond dat svabhavat – ṭallā', deze wereld van kracht – de
wereld van het occultisme is:

De wereld van kracht is de wereld van het occultisme en
de enige waarheen de hoogste ingewijde gaat om de
geheimen van het zijn te peilen. Vandaar dat niemand
behalve zo'n ingewijde iets van deze geheimen kan weten.
Geleid door zijn goeroe, ontdekt de chela eerst deze
wereld, dan haar wetten, dan hun centrifugale evoluties
in de wereld van de stof. Hij heeft vele jaren nodig om
een volmaakte adept te worden, maar tenslotte wordt hij
een meester. De verborgenheden zijn duidelijk gewor-
den, en mysterie en wonder zijn voor altijd uit zijn
gezichtsveld verdwenen. – Brief 22, blz. 156

Het aetherisch membraan: de derde conformatie

Over de derde conformatie van de schedel van 'Arīkh
'Anpīn, het aetherisch membraan (*qērūmā' dē'awwēirā'*),
zegt 'Idrā'Rabbā':

In de holte van de schedel is het aerisch membraan
van de hoogste verborgen Wijsheid, die nergens wordt
onthuld; en deze is niet te vinden, en wordt niet geopend.

En dat membraan omhult het brein [*mōḥā'*] van de
verborgen Wijsheid [*ḥokhmēthā' sēthimā'āh*], en daar-
om is die Wijsheid bedekt, omdat ze door dat membraan
heen niet wordt geopend.

En dat brein dat zelf de verborgen Wijsheid is, is stil
en blijft kalm op zijn plaats, zoals goede wijn op zijn
drossem.

En dit is wat ze zeggen: Verborgen is de wetenschap
van de Oude, en Zijn Brein is kalm en verborgen.

En dat membraan heeft een opening naar de Microprosopus, en daardoor wordt Zijn brein uitgebreid, en treedt langs tweeëndertig paden naar buiten.

– 6:58-62, Mathers, blz. 118-9

Qērūmā’ dē’awwēirā’ wordt door Mathers vertaald als ‘huid van ether’ en als ‘aerisch membraan’; en hoewel beide uitdrukkingen nauwkeurig genoeg zijn, geven we de voorkeur aan de even juiste vertaling ‘membraan of vlies of sluier van ruimte of aether’, of meer beknopt ‘aetherisch membraan’ – aetherisch is een meeromvattende term dan aerisch, en geeft meer weer van de filosofie die in de term besloten ligt.

Qērūmā’ dē’awwēirā’ omvat, als de derde conformatie van de schedel van het Witte Hoofd, echter niet alleen dit ākāśische vlies of aetherische membraan of deze bedekking, maar omvat ook dat wat het omhult: de hoogste verborgen wijsheid (*ḥokhmēthā’ sēthīmā’āh*), ook het kalme en verborgen brein of het hemelse brein (*mōḥā’ ‘illā’āh*) genoemd. Dit aetherische membraan plus de verborgen wijsheid of het verborgen brein komen overeen met de derde logos, het eigenlijke ākāśa. Merk op dat de tweede conformatie, dauw, overeenkomt met de tweede logos of svabhavat wanneer deze wordt opgevat als de hoogste regionen van ākāśa, maar dat *qērūmā’ dē’awwēirā’*, voortgebracht uit de eerste en tweede logos, ākāśa in zijn totaliteit is.

Bovendien komt de vereniging van *qērūmā’ dē’awwēirā’* en *ḥokhmēthā’ sēthīmā’āh* overeen met *mahat*, een Sanskrietterm die de kosmische wijsheid en intelligentie of ideële kracht betekent, het prototype of de ‘vader-moeder’ van het menselijke denkvermogen, en de ‘moeder’ van de *mānasaputra’s* of ‘zonen van het denkvermogen’ die de mensheid verlichten (*Beginselen*, blz. 399).

'En dat membraan heeft een opening naar de Microprosopus, en daardoor wordt Zijn brein uitgebreid': hier hebben we de derde logos die op zijn beurt de voorouder wordt van de ontelbare kleinere logoi die Zē'ēr 'Anpīn vormen. Dit is vergelijkbaar met de theosofische leer over de mānasaputra's – de lichtbrengers, 'zonen van het denkvermogen' – die goddelijk toegeruste wezens die als taak hebben om de vuren van intelligentie en wijsheid in de jonge mensheid aan te steken.

Het haar: de vierde conformatie

De vierde conformatie van de schedel van 'Arīkh 'Anpīn wordt 'haar' (*nīmā*) genoemd, waarover 'Idrā 'Rabbā' zegt:

Dit is de overlevering. Uit de schedel van Zijn hoofd hangen duizend duizend myriaden naar beneden; zeven-duizend vijfhonderd krullende haren, wit en zuiver, zoals wol als dat zuiver is; die niet in de war zijn geraakt opdat in Zijn conformatie geen wanorde zou optreden; maar alle zijn geordend, zodat geen enkele lok voorbij een andere lok zal gaan, geen enkele haar vóór een andere hangt (7:65).

Maar deze haren, alle en elk afzonderlijk, stralen naar vierhonderdtien werelden (7:67).

En Hij straalt in zevenhonderdtwintig richtingen (*anderen zeggen vierhonderdtwintig*).

En in alle haren is een bron die voortkomt uit het verborgen brein achter de muur van de schedel.

En die straalt en schijnt door dat haar naar het haar van de Microprosopus, en daaruit wordt Zijn brein gevormd; en van daaruit volgt dat brein tweeëndertig paden (7:69-71).

Maar de krullen van het haar zijn geplaatst aan beide kanten van de schedel.

Ook hebben we gezegd: elke haar betekent een doorbraak van de verborgen bronnen, die voortvloeien uit het verborgen brein (7:73-4). – Mathers, blz. 119-20

'Idrā' Zūtā' zegt:

Maar al die haren en al die lokken hangen neer vanaf het Verborgen Brein (2:66).

Door het licht van één (*pad*), dat schijnt te midden van de haren die uitgaan van de Schedel, worden de rechtvaardigen naar de toekomstige wereld geleid.

Zoals er staat geschreven (*Spreuken* 4:18): 'En het pad van de rechtvaardigen straalt als het licht' (2:70-71).

En vanuit dat pad worden alle andere paden verlicht die neerhangen van de Microprosopus (2:73).

– Mathers, blz. 266-7

Nīmā', het haar dat in myriaden van krullende haren naar beneden hangt uit de schedel van 'Ariḫ 'Anpīn, 'wit en zuiver', ordelijk en niet in de war, doet denken aan de menigten monadische levens in hun arūpa- (lichaamsloze) toestand vóór ze zwaar worden van de stof, verward en vermengd in de rūpa- (lichamelijke) werelden. Ze zijn de noumena of oorzaak van wat later de verschijnselen in Zē'ēir 'Anpīn zullen zijn, wanneer de reeks levensgolven of menigten monaden de lokken 'zwart haar' zullen worden, in de war en geklit, waarin 'zowel zuivere als onzuivere haren aan elkaar blijven plakken', zoals *'Idrā' Rabbā'* het beschrijft.

'En in alle haren is een bron' – dit betekent dat in elke entiteit van de legers van levensgolven het verborgen monadische vuur woont, de onuitblusbare vonk van de eeuwigheid die 'uit het verborgen brein tevoorschijn komt', dat wil zeggen, die uit de derde logos (mahat, kosmische idea- tie) tevoorschijn schiet.

Hier wordt gezinspeeld op verschillende typen monadische menigten, eerst 'in tweeëndertig paden' en ook 'aan beide kanten van de schedel', een verwijzing naar wat later de bipolariteit van de manifestatie zal worden. Maar het belangrijkste is het gedeelte waarin wordt beschreven dat 'door het licht van één pad, dat schijnt te midden van de haren die uitgaan van de schedel, de rechtvaardigen naar de toekomstige wereld worden geleid'.

Het voorhoofd: de vijfde conformatie

'*Idrā*' *Rabbā*' beschrijft de vijfde conformatie, het voorhoofd (*mitsḥā*'), op de volgende manier:

En dat voorhoofd wordt RTZVN [*Rātsōn*] genoemd, wilskracht, omdat het de heerser is van het hele hoofd en van de schedel, die bedekt is met vierhonderdtwintig werelden (8:90).

Dit is de overlevering: Dit voorhoofd is uitgebreid tot tweehonderdzeventigduizend lichten van de sterren van de hogere Eden (8:105).

De lagere Eden is verdeeld in zijn paden; (*namelijk*) in de tweeëndertig richtingen van zijn paden.

En hoewel deze Eden is verdeeld in zijn pad, is hij toch, afgezien van zijn eigen Microprosopus, aan niemand bekend.

Maar, afgezien van de Macroprosopus Zelf, heeft geen mens de hogere Eden gekend, noch zijn paden (8:107-9).

'De Elohim kennen er de weg': dit is de lagere Eden, bekend aan de Microprosopus. 'En Hij heeft de plaats ervan gekend': dit is de hogere Eden, gekend door de Oude van Dagen, de meest diepzinnige van alle (8:111).

– Mathers, blz. 122-4

In '*Idrā*' *Zūtā*' staat geschreven:

En toen dit Hoofd, dat verborgen is in het Hoofd van

de Oude, dat niet bekend is, zich aan de voorkant uitbreidde met een bepaalde vorm, gevormd om te stralen, toen flitste de Bliksem vanuit Zijn Brein.

En deze wordt gevormd en door vele Lichten verlicht.

– 3:108-9, Mathers, blz. 270

Merk op dat hier overeenkomsten zijn met de theosofie: het voorhoofd van 'Arīkh 'Anpīn, beschreven als *rātsōn*, het vuur van wilskracht gecombineerd met genade of mededogen, doet denken aan het oude beeld van heelallen die tot aanzijn komen, gedeeltelijk door wilskracht en karma, en gedeeltelijk door liefde of mededogen; en de 420 werelden en de 270.000 lichten die van *mitšhā'* uitgaan, zijn de lichtende zaden van de geest die, op het geschikte moment en de juiste plaats, uit de goddelijke intelligentie voortkomen als heelallen, hetzij sterren, atomen of mensen.

De hogere Eden die alleen wordt begrepen door Kether, de Macroprosopus, de Kroon van de *sēfirōth*, symboliseert de hogere *arūpa*-werelden, de ongemanifesteerde gebieden – waarbij Kether of 'Arīkh 'Anpīn fungeert als de bewaker tussen onze hiërarchie en die erboven, de open deur die vanboven het licht ontvangt en dit overbrengt naar alle kleinere lichten beneden, hier voorgesteld door de 'elohīm of verschillende klassen van engelen of *dhyāni-chohans* die behoren tot *Zě'ēir 'Anpīn*, die 'de weg kennen' in de lagere Eden, de *rūpa*- of gemanifesteerde werelden.

De 'vorm aan de voorkant' waaruit de bliksem vanuit het brein van 'Arīkh 'Anpīn flitst is het vuur van mahat (goddelijk denkvermogen) dat afdaalt vanuit de hogere *arūpa*-werelden, en in de *rūpa*-werelden van *Zě'ēir 'Anpīn* het *mānasaputrische* vuur wordt dat de lagere *sēfirōth* verlicht.

Het open oog: de zesde conformatie

Het open oog ('ēinā' pēqīhā') wordt gegeven als de zesde conformatie in de schedel van 'Arikh 'Anpīn. Zoals 'Idrā' Rabbā' verklaart:

De ogen van het Witte Hoofd verschillen van alle andere ogen. Boven het oog is geen ooglid, en ook is er geen wenkbrauw boven (9:112).

En dit is de overlevering: Dit oog is nooit gesloten; en er zijn er twee, en ze worden omgevormd tot één.

Alles is rechts; er is daar geen links. Hij slaapt niet en sluimert niet, en Hij heeft geen bescherming nodig. Hij is niet zo iemand die Zichzelf hoeft te verdedigen, want Hij verdedigt alle dingen, en Hijzelf verzorgt alle dingen, en voor Zijn oog ontstaan alle dingen.

Dit is de overlevering: Zou dat oog zelfs maar een ogenblik gesloten zijn, dan zou niets kunnen blijven bestaan.

Daarom wordt dit het open oog genoemd, het heilige oog, het voortreffelijke oog, het oog van de Voorzienigheid,* het oog dat niet slaapt en niet sluimert, het oog dat de beschermer is van alle dingen, het oog dat alle dingen in stand houdt (9:134-7).

En aan geen mens is bekend wanneer dit hogere heilige oog zal schijnen en het lagere zal koesteren; en wanneer de rechtvaardigen en de verheven gezegenden in die Wijsheid zullen worden aanschouwd (9:140).

En tenzij het weldoende hogere oog naar omlaag zou zien en het lagere oog zou koesteren, zou het heelal zelfs geen enkel ogenblik kunnen bestaan (9:142).

. . . In de ogen die lager zijn, zijn een rechteroog en een linkeroog, en die hebben twee verschillende kleuren.

---

*In het Aramees en Hebreeuws: 'ēinā' pēqīhā'; 'ēinā' 'illā'āh'; 'ēinā' qaddīshā'; 'ēinā' dē-'ashgāhūthā'.

Maar in dit geval is er geen linkeroog, en ze klimmen beide langs één pad, en ze zijn alle rechts. En daarom wordt er maar één oog genoemd, en geen twee.

En dit is de overlevering: Dit oog, wat het oog van het waarnemen is, is altijd open, licht altijd, is altijd blij.

Dat geldt niet voor de lagere, die rood, en zwart en wit in zich hebben – drie kleuren; en ze zijn niet altijd open, want er zijn oogleden als bescherming voor deze ogen (9:149-52). – Mathers, blz. 124, 127-9

Het open oog van 'Arīkh 'Anpīn, waarin geen bipolariteit bestaat en dat geen bescherming of ooglid nodig heeft, dat altijd licht en blij (meedogend) is, dat zichzelf niet verdedigt maar de verdediger en beschermer is van allen, doet denken aan de Stille Wachter van onze hiërarchie – het prototype en de bron van de Mahāguru van onze aarde, die door HPB het hoogste offer wordt genoemd, het grote Wezen dat

van vorm verandert en toch altijd dezelfde blijft. En hij is het ook die over de *ingewijde* adepten van de hele wereld spirituele heerschappij uitoefent. Hij is, zoals gezegd, de 'naamloze' die zoveel namen heeft en van wie toch de namen en zelfs de aard onbekend zijn. Hij is *de* 'Inwijder' en wordt het 'GROTE OFFER' genoemd. Want, zittend op de drempel van het LICHT, kijkt hij vanuit de kring van duisternis, die hij niet zal overschrijden, in dat licht en hij zal zijn post ook niet verlaten vóór de laatste dag van deze levenscyclus. Waarom blijft de eenzame Wachter op zijn zelfgekozen post? Waarom zit hij aan de bron van de oorspronkelijke wijsheid waaruit hij niet langer drinkt, omdat hij niets heeft te leren wat hij nog niet weet – noch op deze aarde, noch in haar hemel? Omdat de eenzame pijnlijk voortstropmelende pelgrims op hun weg terug *naar huis* tot het laatste ogenblik er

nooit zeker van zijn dat ze niet zullen verdwalen in deze onmetelijke woestijn van illusie en materie die men het aardse leven noemt. Omdat hij graag aan iedere gevangene die erin is geslaagd zich te bevrijden van de boeien van het vlees en de illusie, de weg wil wijzen naar dat gebied van vrijheid en licht waaruit hij zich vrijwillig heeft verbannen. Kortom, omdat hij zich heeft opgeofferd ter wille van de mensheid, al kunnen slechts enkele uitverkorenen van het GROTE OFFER profiteren.

– GL 1:236

Dat het 'heelal zelfs geen enkel ogenblik zou kunnen bestaan' als het 'weldoende hogere oog' zou weigeren om 'het lagere oog te koesteren' betekent dat alle dingen die op deze aarde bestaan dat onmogelijk zouden kunnen tenzij die manifestatie en verschijningsvormen voortdurend werden 'gekoesterd' door het grenzeloze licht van de geest dat emaneert vanuit het open oog van de arūpa-werelden van 'Arīkh 'Anpīn. Met andere woorden, stof bestaat alleen als de andere pool van geest. We citeren nog eens 'Idrā' Rabbā':

Rabbi Schimeon sprak tegen rabbi Abba, en zei: 'Waarom is dit [het open oog] gelijk? Hij antwoordde hem: 'Aan de walvissen en vissen van de zee, die geen bedekking voor hun ogen hebben, noch wenkbrauwen boven hun ogen; die niet slapen en voor hun ogen geen bescherming nodig hebben.

Hoeveel minder heeft de Oude van de Ouden bescherming nodig, als we zien dat Hij ver boven Zijn schepselen over alle dingen waakt, en dat alle dingen door Hem worden gevoed, en Hijzelf niet slaapt.'

– 9:116-17, Mathers, blz. 125

Dit ene oog, het open oog van 'Arīkh 'Anpīn, wordt in

Zě'eir 'Anpīn de twee ogen van geest en stof, de ogen die bescherming nodig hebben, de ogen die slaap nodig hebben, maar die volgens HPB in de toekomst één zullen worden.

De neus of de neusgaten: de zevende conformatie

Hōtāmā', de zevende en laatste conformatie zoals gegeven in de Mantuan Codex, wordt in *'Idrā' Rabbā'* beschreven:

Deze neus is als een machtige galerij, van waaruit Zijn Geest naar buiten schiet naar de Microprosopus, en ze noemen hem de Gever.

En het zit zo: De Geest daalt af; en vandaar gaat de Geest weer door die neusgaten (10:175-6).

En vanuit die galerij komt de Geest tevoorschijn, en komt voort uit het verborgen brein, en rust langdurig op Koning Messias (10:179). – Mathers, blz. 131

In *'Idrā' Zūṭā'* staat geschreven:

Want de neus van Hem, de Oude, is het leven van levens voor alle dingen, en uit Zijn twee neusgaten schieten de RVCHIN DCHIIN [*Rūḥīn dēḤayyīn*], levensgeesten voor allen (15:561).

. . . Vanuit deze neus, vanuit de openingen van de neusgaten, schiet de Levensgeest naar buiten naar de Microprosopus (5:136).

En die Geest gaat uit van het verborgen brein, en Hij wordt de Levensgeest genoemd, en door die Geest zullen in de tijd van Koning Messias alle mensen CHKMTHA [*Ḥokhmēthā'*] Wijsheid begrijpen (5:138).

– Mathers, blz. 316, 273

De voortsnellende rivieren van levens van deze zevende conformatie van de schedel van 'Arīkh 'Anpīn zijn die

zaden van geest, van kosmisch bewustzijn, of zoals de stoïcijnen het uitdrukten, de spermatikoi logoi (zaden van de logoi) die 'voortkomen uit het verborgen brein' (mōhā 'il-lā'āh), om later door de baard (dīqnā) van 'Arīkh 'Anpīn te stromen naar Zē'ēir 'Anpīn, om daar de levensgolven van de gemanifesteerde werelden te worden.

De uitdrukking *rūhīn deHayyīn* is veelbetekenend: *rūhīn* (meervoud van *rūah*), 'geesten, winden, adems', geen lichamen of vormen, maar de spirituele essenties die op hun eigen moment en plaats in Zē'ēir 'Anpīn of de rūpa-werelden de levende wezens zullen worden, de zeven, tien of twaalf levensgolven van de theosofie.

In deze symboliek is 'Arīkh 'Anpīn in verband gebracht met de arūpa-werelden van ideatie, waarin de kiemen of zaden van toekomstige werelden en levende menigten worden gekozen en voorbereid, die zich zullen manifesteren in Zē'ēir Anpīn. Het aantal conformaties van de schedel die 'Arīkh 'Anpīn opbouwen, wordt opgegeven als zeven, maar het hadden er ook drie of vijf kunnen zijn. Theosofie verwijst in het algemeen naar vijf ongemanifesteerde en zeven gemanifesteerde werelden, hoewel er verwijzingen zijn naar zeven ongemanifesteerde als het prototype of de vadermoeder van de gemanifesteerde zeven; en ook worden er soms drie arūpa-werelden genoemd die de spirituele levenszaden bevatten die op de zeven rūpa-gebieden zullen ontkiemen en vrucht dragen.

Als we deze zeven verheven conformaties beschrijven zoals die in het bijzonder in de Mantuan Codex worden ingedeeld, betekent dat niet dat alle qabbalistische schrijvers deze nummering geven aan elke conformatie van de schedel, dat wil zeggen dat het haar altijd de vierde is, of dat het open oog noodzakelijk de zesde moet zijn. Maar ondanks

de specifieke nummering worden de conformaties in drie belangrijke boeken van de *Zohar* op een consequente manier beschreven, waarbij ze de eeuwenoude waarheid herhalen dat alle dingen die later op en in de gemanifesteerde werelden tot bloei zullen komen, eerst in de onge-manifesteerde tevoorschijn komen als zaden van geest.

Dus wat misschien nodeloze herhaling schijnt te zijn, is dat helemaal niet; het is veeleer een opmerkelijk effectieve manier om deze waarheid te verkondigen. Ter illustratie: de eerste drie conformaties van 'Arīkh 'Anpīn worden, zoals eerder gezegd, in verband gebracht met de eerste, tweede en derde logos: in Zē'ēir 'Anpīn zullen ze opnieuw worden beschreven als de eerste drie logoi – niet alleen als herhaling, maar juist omdat de drie logoi die zijn toegekend aan de Macroprosopus het prototype zijn, de vader-moeder, van de drie logoi van de Microprosopus. De resterende vier conformaties van het Witte Hoofd tonen nog eens aan hoe de zaden van dat wat zal zijn, worden voorbereid in 'Arīkh 'Anpīn om in de gemanifesteerde werelden van Zē'ēir 'Anpīn te ontkiemen en tot bloei te komen. Dit betekent dat niets in Zē'ēir 'Anpīn zou kunnen bestaan of verschijnen als het zaaien van de zaden niet in 'Arīkh 'Anpīn had plaatsgevonden. Alle levens – hetzij sterren, mensen, dieren of de stenen onder onze voeten – zijn daarom geesten, *rūḥīn*, vitale adems, en niet alleen maar vormen of lichamen, en deze *rūḥīn deḤayyīn* zijn verenigd in Kether of 'Arīkh 'Anpīn, in het universele zelf, paramātman.

De baard: schakel tussen Macroprosopus en Microprosopus

Aan deze zeven conformaties van 'Arīkh 'Anpīn hangt de baard (*dīqnā*'), de 'baard van de waarheid' (*dīqnā' dimēhēmēnūthā*') en ook de 'waardigheid van waardig-

heden' genoemd, en daarin omschreven als 'wit als sneeuw' in tegenstelling tot de lagere baard van Zē'ēir 'Anpīn, 'zwart en ruig als een raaf'.

Van de kruin van het Witte Hoofd hangt de baard naar beneden in vier en negen conformaties, de hogere vier hebben betrekking op de Macroprosopus, terwijl de lagere negen 'uitstromen naar het lichaam' van de Microprosopus. En het is door dīqnā' dat de verborgen kracht van 'Arīkh 'Anpīn of de hogere werelden heel overvloedig als door een layacentrum wordt overgebracht naar zijn weerspiegeling Zē'ēir 'Anpīn; want door elk van deze dertien conformaties stroomt een heilige invloed (*mazzālā' qaddīshā'*), en vanuit die invloed stromen dertien 'bronnen van kostbare olie' – een veelzeggende toevoeging, want het woord olie (*mishhā'*) symboliseert inwijding en alles wat dit woord inhoudt. Het woord Messias is onze versie van het Hebreeuwse woord *Māshīah*, dat 'gezalfd' betekent, iemand waarop en waardoor de 'bron van kostbare olie' heeft gevloeid vanuit de hogere werelden van zijn eigen innerlijke wezen, en ook van de omringende natuur, en hem zó heeft 'gezalfd' of ingewijd.

In de volgende fragmenten uit de *Zohar* is deze 'olie van grootsheid' (*mishhā' di-rēbūthā'*) belangrijk, want ze is de overbrenger van de heilige invloed vanuit 'Arīkh 'Anpīn, de verheven werelden, op Zē'ēir 'Anpīn, en van de laatstgenoemde op Maṭrōnīthā', zijn Bruid of Shēkhīnāh, de woonplaats of ontvanger van de tienvoudige krachten van de boom van levens. Als we dit interpreteren als symbolisch voor het heiligdom, dan zou deze heilige invloed (*mazzālā' qaddīshā'*, die ook kan worden vertaald met de 'heilige sterren of planeten') de spirituele zonnekracht kunnen symboliseren die emaneert uit onze eigen ster, de zon: in

het algemeen in de levengevende impulsen die voortdurend verjongen; en in het bijzonder in die zonnemensen – avatāra's, christussen, boeddha's en dergelijke. Deze 'gezalften' komen voort uit de binnenkamers van de zon om met periodieke tussenpozen te verschijnen om de geketende geesten te bevrijden door 'kostbare balsem', hun 'olie van grootsheid', te laten vloeien op hen die waardig zijn om de *Sōd* of mysteriën te ontvangen.

De *Sifrā' di-Tšēni'ūthā'* zegt:

De baard wordt niet genoemd. Want deze is het versiersel van alle. . . .

. . . In dertien delen wordt deze als versiersel verdeeld (2:2-3).

In dertien stromen worden de bronnen verdeeld (waardoor er een toevloed is naar de Microprosopus en de lagere). Vier zijn afzonderlijk samengebracht, maar negen stromen naar het lichaam, omcirkelen de tuin (d.w.z. de Microprosopus) (2:5).

In die invloed van alle, stromen dertien druppels zeer zuivere balsem naar beneden.

In deze invloed bestaan alle dingen en zijn ze verborgen (2:17-8). – Mathers, blz. 66-8

In *'Idrā' Rabbā'* wordt *dīqnā'* uitvoeriger behandeld:

Door die dertien kanalen vloeien ze naar beneden, en de dertien bronnen van kostbare olie stromen uit, en ze stromen omlaag door al die lagere, en in die olie schijnen ze, en met die olie worden ze gezalfd (11:229).

– Mathers, blz. 136

Daarom wordt er gezegd dat (in de Macroprosopus) alle haren gezamenlijk afdalen vanuit het hoofd en de baard; want het haar van het hoofd is zelfs tot aan de schouders gegroeid, zodat het het hoofd van de Micro-

prosopus kan bereiken, vanuit die stroom van het ene brein naar het andere (11:242).

In het lagere brein kan alleen leven bestaan als dit door het verheven brein in stand wordt gehouden (11:246).
– Mathers, blz. 138

Wie kan het mysterie begrijpen van die haarlokken die vanuit Hem, de Oude, neerhangen?

Hij is geplaatst op de kroon van kronen, die de kronen van alle kronen zijn, en de kronen die niet in de andere kronen liggen besloten; ik bedoel die kronen die niet zoals de andere kronen zijn, want de lagere kronen worden door hen [d.w.z. de sěfirōth] omvat.

En daarom zijn die vormen (opgesteld in) zulke conformaties, waaraan de lagere vormen zich hechten; . . . (12:309-311).

We hebben geleerd: Tenzij de Oude van de Ouden, de Heilige van de Heiligen, in die conformaties zou zijn geordend, zouden noch de hogere noch de lagere worden gevonden, en alle dingen zouden zijn alsof ze niet bestonden.

We hebben ook door overlevering geleerd: tot hoever stralen die conformaties van de baard heerlijkheid uit? Zelfs naar de dertien lagere; en telkens wanneer die dertien worden gevonden, stralen ze (12:314-5).

– Mathers, blz. 144-5

En al de verborgen hogere en lagere zijn daarin verborgen, en ze liggen besloten in die Instroming van waaruit alle dingen emaneren; zoals er wordt gezegd:

En die dag ligt niet besloten in hen, want ze omvat alle dingen (23:475-6).

Want dit hebben we geleerd. Op die plaats waar het dag is, is het ook nacht, want dag kan niet bestaan zonder nacht (23:480).

Het wordt noch dag noch nacht genoemd, want het

wordt geen dag genoemd behalve om (*de desbetreffende symboliek beter te begrijpen*), en het wordt geen nacht genoemd behalve om dezelfde reden.

En omdat die vorm alle dingen omvat, is daarover helemaal niets bekend of wordt daarvan niets gezien.

En daaruit vloeit de olie van grootsheid naar beneden in dertien richtingen, die naar beneden stromen over alle lagere opdat zij zullen uitstralen.

In die olie worden de dertien delen van de heilige en voortreffelijke baard voltooid.

En die vormen die in die baard zijn, zijn gerangschikt en dalen in veel richtingen af. Ook kan niet worden gezien hoe ze worden uitgebreid noch hoe ze ontstaan.

Ze zijn verborgen in alle dingen, en ze worden geheimgehouden in alle dingen; en geen mens kent hun plaats, behalve Hij, de Oude (23:482-7).

– Mathers, blz. 167-8